

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea“ sunt:

„Agricola“, (Ecica), „Agricola“, (Hunedoara), „Agricola“, (Lugoj), „Agricola“, (Sebeșul-săsesc), „Albina“, „Ardeleana“, „Arieșana“, „Arina“, „Armonia“, „Astra“, „Auraria“, „Aurora“, (Baia-mare), „Avrigeana“, „Băndășana“, „Banca Poporală“ (Caransebeș), „Banca Poporală“, (Dej), „Banca Poporală“, (Arpașul-inf), „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Buciumana“, „Cassa de împrumut ca însoțire“, (Bicaz), „Cassa de păstr“, (Mercurea), „Cassa de odstr“, (reuniune), (Săliște), „Câmpiana“, „Cârțișoreana“, „Ciacotana“, „Chiorana“, „Chiseteiana“, „Codreana“, „Comuna“, „Concordia“, (T. Uzdin), „Cordiana“, „Coroana“, (Bistrița), „Coroana“, (Timișoara), „Corvineana“, „Creditul“, „Crișana“, „Cugiereana“, „Detunata“, „Doina“, „Drăganul“, „Dundăreana“, „Economia“, (Cohalm), „Economul“, „Făgețana“, „Fortuna“, „Frăția“, „Frățietatea“, „Furnica“, „Geozeana“, „Gloria“, „Grănișorul“, „Hațegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Insoțire de credit“, (Veștem), „Inst. de credit“, (Mehadia), „Inst. de credit“, (Gavosdia), „Isvorul“, (Sângeorgiu), „Isvorul“ (Sebeșul-inf), „Iulia“, „Jiana“, „Lăpușana“, „Ligedțana“, „Lipovana“, „Lucașfărul“, „Mărgineana“, „Mercur“, „Mielul“, „Minerva“, „Munteana“, (Corniareca), „Murășiana“, „Murășianul“, „Nădlăcana“, „Negoiul“, „Nera“, „Noiana“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Orientul“, „Panciovana“, „Piatra“, „Plugarul“, (Cacova), „Plugarul“, (Săcâdate), „Poporul“, (Lugoj), „Poporul“, (Săliște), „Porumbăceana“, „Progresul“, „Racoana“, „Reun. de impr. și păstrare“, (Ilova-mare), „Riureana“, „Săcana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, (Caransebeș), „Sebeșana“, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana“, „Sentinela“, „Șercădiana“, „Silvania“, „Șoimușana“, „Șomeșana“, „Speranța“, (Hosman), „Steaua“, „Târnavăna“, „Tibleşana“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Unirea“, „Vatra“, „Victoria“, „Viitorul“, „Voileana“, „Vlădeasa“, „Vulturul“, (Sânmărtin), „Vulturul“, (Tășnad), „Zărăndeană“, „Zlăgnea“.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiu unui cm² câte 10 lileri.

Activitatea extraoficioasă a preoților și învățătorilor.

Desvoltarea noastră pe terenul economic e târzie. Cauza nu zace în popor, căci acesta s'a dovedit în atâtea rânduri accesibil pentru orice mijloc de înaintare. Dacă-i dai carte, prinde ușor învățătura, căci e agil la cap dela fire, — îi dai instrucție pentru ceva metode în ale economiei de câmp, îi arăți în practică mașina de sămănat și săpat curuz, mașina de grăpat livezi etc. le primește și imitează bucuros, — îl înjghebezi în o însoțire, în o tovărășie se desvoaltă cât de iute. Poporul deci, o putem susține, e accesibil, e gata a primi sfaturi, cari să-l ducă la înaintare pe orice teren.

Nu massa, ci conducătorii au vina, că starea și organizarea noastră e șubredă. Dela cap se dă direcția. Acolo unde conducătorii își pricep rolul, unde sunt conștii de chemarea lor, acolo și poporul o duce mai bine. Și cari sunt acești conducători ai noștri la sate? Sigur nu's alții decât preoții și învățătorii. Nu numai între patru pereți e slujba acestora, ci și afară de gospodăria țaranului. Un preot, care numai slujba bisericeii și-o face, un învățător, care numai pe capul elevilor stă, pentru noi în deosebi sunt niște mehanisme, care ogașia nu și-o pot părăsi. Astfel de aplicați putem zice sunt aproape egali, cu aceia, cari viața și-o petrec în trândăvie.

Atât de vast e terenul, pe care s'ar putea extinde activitatea extraoficioasă a preoților și învățătorilor noștri la sate! Fiecare cunoaște prea bine referințele și cerințele locale, fiecare are atâta timp liber, că în dragă voie poate sta și în serviciul trebilor obștești, fără ca ale sale ataceri oficioase sau private să sufere.

Și care ar fi terenul cel mai potrivit de muncă oficioasă, decât înjgheburile de însoțiri și tovărășii? Azi chiar și întrecerea între popoare nu se mai dă ca mai înainte cu arma, azi zuruitul de arme e aproape mut; azi înfrățirea forțelor e mijlocul cel mai puternic de cucerire. Organizare pe toate terenurile prin înfrățirea forțelor e tendința timpului, e cerința zilei. Insoțirile și tovărășiile ar fi la țărani rezultatele cele mai dovedite ale înfrățirii, și aceasta ar trebui să preocupe pe conducătorii noștri dela sate. După pilda Sașilor n'ar trebui să existe comună românească unde să nu găsim o întovărășire. Un lucru foarte ușor ar fi acesta, dacă n'ar recere scoaterea din comoditate a celor chemați, dacă poate n'ar tăia în interese personale!

Azi și la noi sunt factori, cari au zi de zi în vedere înființarea de tovărășii și însoțiri, și mai pe urmă chiar și băncile s'au declarat gata de a-și da concursul în aceasta direcție. Un preot, un învățător n'are decât să apeleze la „Asociațiune“, la „Reuniunea agricolă din Sibiu, Orăștie“, etc. sau la banca cea mai apropiată și capătă îndrumările,

sprijinul moral și material cuvenit. Va veni și la noi vremea, că de sus se vor trimite oameni din sat în sat să pună la cale organizația noastră economică, — dar cum noi de fire în toate suntem târzii, să nu mai așteptăm până va sosi acel cias, căci întârzierea tot pe conta noastră se face. Să apelăm și la băncile noastre, căci precum am zis ele încă au rolul, s'au angajat chiar, să dea sprijinul moral și material în direcția amintită.

În România, în Bucovina preoții și învățătorii sunt aceia, cari au în mână afacerea însoțirilor și tovărășiilor. Te pune în uimire rezultatul obținut în acele țări, îți crește inima, când ști, că acolo conducătorii naturali a-i poporului, preotul și învățătorul nu au pregătire așa superioară ca ai noștrii, și totuși au atragere de inimă către țaran, către talpa națiunii. Iar la noi unde luminătorilor poporului ani de-a rândul li-se dă școală, iar în timpul din urmă și plată considerabilă, aceasta organizație economică la sate, pe lângă toate sbuciumările celor cu tragere de inimă către popor, e așa de sarbădă și sărăcăcioasă. E timpul să urgităm era de regenerare a țaranului nostru, e timpul să-l scoatem la lumină, să-l întărim economiceste, căci atunci va fi tare și în cele sociale, culturale și politice.

Preotul și învățătorul nostru, precum și din partea forurilor superioare bisericesti li s'a dictat, au și chemarea frumoasă și mulțămitoare de a privi și în afară de pereții bisericeii și ai școlăii. Aceștia sunt singurii factori dătători de măsură în satele noastre, căci știm bine că forurile administrative politice sunt în toate străine de noi, — iar dacă nici cei chemați nu-și vor face datoria, în cine să ne punem nădejdea? Pe lângă bunăvoință și înțelegere se pot face minuni. Să nădăjduim deci, că activitatea extraoficioasă a preoților și învățătorilor noștri va aduce în curând roade binetăcătoare pentru țaranul nostru, care tot mai tare ne va apropia de organizația economică dela sate, atât de mult așteptată.

Oct. Sglimbea.

Presă și chestiunile noastre economice.

Se accentuează adeseori și cu diferite ocaziuni rolul deosebit de important, pe care îl are presa la noi Români și deci grija cea mare, ce trebuie să se poarte, ca presa să fie la înălțime. Și în orice caz și numai constatarea aceasta este prețioasă, deși... ea nu

ajută mult la faptul însuși, la ridicarea ziaristicii noastre de aici la acel nivel, pe care cu toții îl avem înaintea ca țântă vrednică de privit și de ajuns.

Presă noastră — se știe — este singurul îndreptar pentru publicul mare românesc nu numai în treburile noastre politice, culturale și bisericesti-școlare, ci și în cele social-economice, lipsindu-ne noue până azi, aproape cu desăvârșire, acele publicațiuni speciale: tractate singuratece sau chiar volume întregi, cari la alte popoare mai culte și mai fericite decât noi, lămuresc aceste chestiuni. Noi suntem avizați a ne instrui în anumite chestiuni de interes general aproape exclusiv din ziare. Este deci necesar, ca ziarurile noastre să fie redactate într'un mod cât mai rațional și cuprinzând un material cât mai complet, potrivit multelor noastre trebuințe de cultivare. Și dacă nu se poate ajunge în privința aceasta la perfecțiune, aceasta o înțelegem în parte — fiind împrejurările noastre așa, cum sunt — și nici nu cerem imposibilul. Dar să facem deocamdată aceea ce se poate face mai cu ușurință și ceea ce este și nouă mai necesar.

La noi, în ziaristică nu se dă *chestiunilor economice* locul și interesul, pe care acestea îl reclamă și care li-se cuvine. Chestiunile politice, apoi lipsurile culturale și daraverile bisericesti-școlare — tractate și acestea adeseori mai mult ca chestiuni personale, decât obștești — absorb aproape întreagă activitatea ziaristilor noștri mai de seamă. În general ne atrag mai mult aceste chestiuni, deși multe dintre ele s'ar rezolva minunat, dela sine — așa zicând, — dacă am da mai multă, mult mai multă atențiune chestiunilor noastre *curat economice*.

Nu ne gândim să aruncăm toată vina *disconsiderării* acestor chestiuni asupra ziaristilor noștri, căci știm, că împrejurările modeste, în cari se găsesc mai toate ziarurile noastre de azi, nu ne prea îndreptătesc să cerem cine știe ce jertfe dela conducătorii acestora. La noi se luptă ziarurile încă cu lipsa de interes a publicului și cu lipsa de abonent și adeseori redactarea unui jurnal este lăsată în grija unui singur om, pentru... „economie“ și pentru că nu se poate altfel. Iar una și aceeași persoană nu poate fi așa de multilaterală încât să tracteze cu deplină cunoștință de cauză și bazat pe date reale, toate chestiunile noastre de interes general.

Așa se întâmplă, că, mai ales în ce privește daraverile noastre pe terenul economiei naționale, rar se cetește câte ceva de interes prin ziarurile noastre politice de zi,

cari sunt cele mai răspândite. Oare n'avem noi chestiuni economice vrednice a fi discutate și rezolvite? Sau n'avem noi destui bărbați vrednici cu roluri conducătoare în viața noastră economică? Vom răspunde, că da, avem și chestiuni economice importante și avem și bărbați conducători vrednici în cele economice și *că dela acești conducători am putea aștepta, ca să întregiască deocamdată ceea ce până acum lipsește* — în mare parte fără vina sa — *ziaristicii noastre, în tractarea chestiunilor noastre economice.* Dar trebuie să constatăm cu părere de rău și aceea, că conducătorii vieții noastre economice de azi — cu foarte puține excepțiuni — dintr'un motiv sau altul nu se grăbesc să satisfacă acestei juste așteptări și să-și îndeplinească astfel chemarea lor de adevărați conducători. Unii vor fi poate în prea multe direcțiuni angajați în afacerile noastre publice, alții însă — și credem că nu cei mai puțini — pur și simplu nu-și bat capul prea mult cu discutarea chestiunilor economice de interes obștesc, ci retrași în câte un colțișor liniștit își văd de treburile lor personale, sau cel mult locale. Dar ni-se va replica poate, că chiar având toată bunăvoința a se face ceva în privința aceasta, ne lipsesc specialiștii, scriitorii cu studii economice superioare, sau, întrucât i-am avea și pe aceștia, ziarele noastre nu se găsesc astăzi în situația materială potrivită, spre a-i susține și angaja. Și aceasta ar trebui să o recunoaștem în cele mai multe cazuri, dar vorba este, că la noi nu se simte lipsa nu mai decât de discuții savante din cadrul economiei, ci ne-am putea mulțami deocamdată și numai cu tractarea chestiunilor economice locale, dar făcută aceasta sistematic, cu obiectivitate și având ca bază datele cele mai sigure. Pentru aceste lucruri nu se cer cine știe ce studii superioare din știința economiei, ci aici ar avea loc, — precum am accentuat mai sus — conducătorii noștri actuali în cele economice — așa cum sunt — ca: preoți, învățători, funcționari comerciali, profesori de școli comerciale, precum și orice om cu carte al nostru, care într'o direcție oarecare poate fi în clar cu problema noastră economică.

Străinii vorbesc adeseori de noi și de progresele noastre economice și ne aduc ca exemple vii demne de urmat la ai lor și nu odată cetim în ziarele — ungurești mai cu seamă — despre munca noastră conștie și sistematică spre consolidare pe teren economic! Dar noi, dacă ne vrem binele și dorim să ne cunoaștem și să progresăm cu adevărat, trebuie să considerăm aceste laude sau

ca o „apucătură“ spre a ne face „încezuți“, sau în cazul cel mai bun să presupunem, că aceia, cari ne laudă cu *organizare, muncă sistematică* și alte de acestea, nu ne cunosc deajuns. Lucrul — durere — stă aproape invers, de cum îl prezintă străinii, cari nu ne iubesc. Nu putem zice că stăm chiar pe loc nici în cele economice, dar suntem de parte de o muncă sistematică pe acest teren, de o muncă bine condusă și conștie, care duce sigur la isbândă. Ziarele sunt chemate să dea viață mai intensivă chestiunilor noastre economice, iar actualii noștri conducători pe acest teren, să-și facă datoria, dând ziarelor noastre tot concursul lor moral și intelectual pentru fixarea și lămurirea problemelor noastre economice viitoare și pentru ținerea acestora în continuu la suprafață. Să nu uităm nici în focul luptelor politice și culturale celor mai înverșunate de ceea ce suntem datori a face pentru prosperarea poporului nostru în cele economice! r.

Cazul „Dunărenei“.

La finele săptămânei trecute mai multe ziare din capitală și provincie au publicat, pe baza unor informații primite din Timișoara, știrea senzațională, că la o bancă românească — la „Dunăreana“ din Cuvin — s'au constatat malversațiuni de mai multe zeci de mii de coroane.

Știrea aceasta alarmantă pentru publicul nostru, neobiceiuit cu astfel de informații asupra institutelor noastre de bani, am înregistrat-o și noi pe scurt în numărul nostru trecut. Am desmintit totodată, categoric, aserțiunea cuprinsă în informația ziarelor, că „Dunăreana“ ar fi o fondare a primului nostru institut financiar, și că acesta ar restitui suma defraudată.

Partea primă a telegramei „Biroului de corespondență“, știrea, că s'au întâmplat defraudări și arestări la „Dunăreana“ însă — durere — nu o putem desminti. Ea corăspunde adevărului. „Dunăreana“ a fost păgubită cu suma de K 52,000, de niște oameni uitați de sine, de propriii săi funcționari: contabil și cassar, cu directorul în frunte (totodată și membru al direcțiunii), cari abuzând în mod josnic de încrederea, ce li-s'a dat, au „operat“ în comună înțelegere și pentru socoteala comună în averea încredințată administrației lor.

În aceasta cooperare a triumviratului amintit își află explicarea faptul, că manipulațiunile frauduloase, comise de mai multă vreme cu reescontul, au rămas nedescoperite de organele conducătoare și de control ale institutului (direcțiune și comitetul de supraveghiere) în sinul cărora dealtcum se află și câțiva specialiști.

„Dunăreana“ — precum se știe — este membru și al însoțirii noastre „Solidaritatea“ și în aceasta ca-

litate supusă controlului revizorilor-experti. Cu tot dreptul își vor fi pus deci unii întrebarea: cum a fost posibil, ca cu toate acestea să se comită acolo de mai multă vreme abuzuri.

Față cu aceasta întrebare foarte justă ținem a constata în interesul prestigiului „Solidarității” și a revizorilor noștri experti, că „Dunăreana” este membru al însoțirii noastre numai dela 9 Februarie 1909.

Prima reviziune, la care s'a supus în aceasta calitate, s'a făcut în primăvara anului curent prin revizorul-expert dl *Dominic Rațiu* din Lugos, care cu ocazia revizurii bilanțului pe anul 1909 prezentat de direcțiune a și descoperit fraudele, luând totodată în conștientare cu direcțiunea institutului toate măsurile necesare pentru asigurarea sumelor defraudate.

Situația institutului „Dunăreana” — precum suntem informați — nu este deloc alterată prin pagubele, ce i-le-au cauzat foștii ei funcționari, pagube cari se vor acoperi parte din averile particulare ale respectivilor, parte din fondul de rezervă al societății. Deponenții și ceilalți creditori ai societății nu au deci nici un motiv de temere, mai ales, că falsificări de documente de datorie nu s'au întâmplat, valorile prezentate în activele bilanțului societății sunt în ființă și bune.

Pozițiile principale ale bilanțului ultim prezintă de altcum următoarele cifre: Capital social K 80,000, Fond de rezervă K 17,372, Depuneri spre fructificare K 192,553 și Reescont K 215,323; în active figurează Escont K 331,848 și Imprumuturile hipotecare K 131,832.

*

Privitor la chestia „Dunărenii” mai primim din loc competent următoarea informație:

„Nu de mult alegându-se membri noi în direcțiunea „Dunărenii”, aceștia au stărut pentru revizuirea și soliditatea materialului din activele institutului, ceea ce le-a și succes pe deplin; apoi au revenit pentru reformarea întregii manipulațiuni, cerând să se revizuiască contabilitatea, spre care scop au înscris institutul de membru la „Solidaritatea”. Dela „Solidaritatea” au cerut emiterea revizorului *Dominic Rațiu*, care a constatat iregularități și pagube punibile. Pe baza raportului direcțiunii, adunarea generală a hotărât continuarea reviziei prin dl *V. Cârje* și apoi iarăș prin dl *Dominic Rațiu* și pe baza acestor revizii adunarea generală a destituit pe toți funcționarii, obligându-i la restituirea pagubei de circa 26,000 coroane. Neîntrând acoperire pentru pagube până la termenul fixat de adunarea generală, direcțiunea institutului a făcut arătare criminală contra culpabililor.

În decursul cercetării, și fiind aplicați domnii *Rațiu* și *Cârje* ca experti ai tribunalului, pe baza constatărilor făcute de judele de instrucție, doi dintre culpabili au fost deținuți preventiv.

Prin aceasta însă institutul nu suferă nici o știrbire în renumele său, căci conducerea actuală, mai ales dela destituirea foștilor funcționari este în mâni

cu desăvârșire solide și demne de încredere; ceea ce se dovedește și prin aceea, că mai toți creditorii institutului se poartă cu cea mai mare prevenire, având institutul material foarte bun în active.

E speranță că acest institut, învățând din păcăniile din trecut, în viitorul apropiat se va consolida și își va putea implini misiunea.

Raportul camerei de comerț și industrie din Brașov pe anul 1909.

(Fine).

Industria hârtiei. Fabrica de celuloză din Zernești în urma concurenței externe, mai ales a Scandinaviei, a avut a luptă cu greutate și n'a fost în stare a găsi debușeu pentru produsele sale — în parte și din cauza frachturilor urcate. A exportat totuși în total 906 vagoane material. Fabricația hârtiei de paie și a cartonului de paie a trebuit redusă, din cauza lipsei și a scumpetei paielor, din care cauză exportul a stagnat aproape cu desăvârșire.

Industria de alimente și condimente. Morăria a avut un an mai slab ca în trecut, fiind constrânsă în anul 1909 a-și restrânge producțiunea. Fabrica de zahar din Bod a fost și în 1909 necesită a-și aduce napii necesari din depărtări, asemenea lucrătorii. Relațiile de vânzare în internul țării n'au fost nefavorabile în anul 1909, asemenea s'au urcat prețurile cătră finele anului. Exportul din contră a scăzut. Măcelarii și sălămarii nu se pot plânge asupra anului 1909, exportul de salamă și de mărfuri de cărnărie fiind destul de vioiu, regretă însă mult, că prin noul tractat comercial nu s'a făcut posibil importul de carne prin vre-un punct de frontieră apropiat: *Timiș* sau *Turnu-Roșu*. Fabricanții de brânză au avut atât ce privește producțiunea, cât și vânzările un an extraordinar de bun. Au avut, însă a luptă cu lipsa și scumpetea mărfurilor prime, o urmare a scăderii economiei de vite din cauza lipsei de nutreț. Fabricile de bere (5 la număr) au produs în 1909 între condiții satisfăcătoare 78,052 hectolitri de bere, față de 68,986 în anul precedent. Fabricile de spirt din cauza recoltei slabe a porumbului și a cartofilor au fost constrânse a aduce porumb din *Bácska* cu cheltuieli considerabile. Producțiunea celor 16 fabrici de spirt a fost în 1909 de 3.034,602 hectolitri, față de 3.068,422 hectolitri în anul precedent.

Industria chimică. Rafinăria de petrol a avut un an nefavorabil din cauza concurenței mari externe și interne. Exportul total al Ungariei s'a redus dela 133 000 măzi metrice la 102,000 măzi metrice, la care fabricile transilvane n'au participat de loc din cauza poziției lor geografice nefavorabile. Cele 3 rafinerii de petrol din Brașov au produs în 1909 ulei mineral supus la dare 69,164 măzi metrice, ulei mineral ușor, liber de dare condiționat, pentru anumite scopuri industriale 15,995 măzi metrice. Fabricațiunea de săpun și lumanări a avut și în anul 1909 o luptă grea cu concurența industriei mari și puternice din Austria. Subvenționate de stat și provăzute cu mașini nou fabricate acestea speră a ajunge în curând capabile de concurență.

Industria constructivă a fost deajuns ocupată, executându-se aproape în toate orașele principale din circumscripția camerei zidiri publice și particulare mari.

Suma totală investită în aceste construcții se cifrează cu aproape K 2.800.000.

Banii și creditul. Anul 1909, a fost conform raportului camerei, un an destul de favorabil pentru instituturile de bani din circumscripția camerei, cari cu toată abundența de bani au încheiat bilanțurile cu rezultate multămitoare.

Numărul institutelor financiare de pe teritoriul camerei a crescut cu 24, anume cu 5 în comitatul Brașovului, 6 în comitatul Făgărașului, 6 în comitatul Sibiiului și 7 în comitatul Târnava-mare.

În anul 1909 au existat în districtul camerei după comitate:

	Brașov	Făgăraș	Târnava-mare	Sibiiu
Societăți pe acțiuni	13	18	17	23
Asociațiuni după legea comercială	8	11	69	58
Asociațiuni după legea de asociațiuni	6	4	2	2
Total	28	33	88	83

Emigrația. În anul 1909 au emigrat de pe teritoriul camerei în total 5365 persoane și anume din comitatul Brașovului 55, comit. Făgărașului 1266, comit. Sibiiului 1640 și comit. Târnava-mare 2404 persoane. Anume au emigrat în România 1821, în Germania 251 și 3024 în America. Restul în alte țări. Din cei emigrați s'au reintors 854.

Față de anul 1908 numărul emigrărilor a crescut cu 2216; al celor reintorși acasă s'a redus cu 1293.

Jurisdicțiune.

Deciziuni curiale.

Votarea absoluturului. Adunarea generală nu poate vota direcțiunii absoluturului, dacă obiectul acesta n'a fost indicat express în programa adunării generale; în privința aceasta nu este de ajuns, că liquidarea a fost luată în program.

(Curia reg. sub Nr. 494/1910 din 10 August 1910).

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiiu, 28 Octomvrie 1910.

În săptămâna trecută în urma cererilor intensive de bani, apariție normală pe vremea aceasta pe piețele financiare, aproape toate băncile de emisiune europene s'au văzut îndemnate a-și urcă etalonul oficial. Inceputul l-a făcut Banca Angliei, care la 20 crt. a ridicat etalonul dela 4% la 5%; ei i-au urmat în curând Banca Belgiei și Svediei, urcând ambele discountul cu 1/2% la 5%. Banca Francei și Banca imperială germană deocamdată mențin etalonul de 3% resp. 5%, dar se crede că în urma cererilor mari de ultimo, Banca germană încă va fi nevoită a urmă exemplul celorlalte bănci de emisiune.

Discountul privat cotează de altcum în Berlin 4⁵/₈% și banii pro ultimo 5¹/₂%; în Londra discountul privat 4⁵/₈%, banii de zi 4%.

Ce privește piața internă de bani urcarea bruscă și neașteptată a etalonului Băncii Austro Ungare cu un procent întreg la 5%, întâmplată la finele săptămânii trecute a produs o surpriză generală în cercu-

rile financiare ale monarhiei. Ea a urmat, se zice, mai mult la îndemnul băncilor mari vieneze, cari au voit să profite în cuartulul ultim de etalonul urcat căci situația băncii, care în timpul din urmă se îmbunătățise, n'a justificat aceasta urcare.

În urma urcării etalonului oficial discountul privat cotează în Viena nominal 4¹³/₁₅%, iar pro ultimo stau bani la dispoziție cu 5³/₄%.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

„Cetatea“ este firma unei noue întreprinderi financiare românești, ce s'a înființat în Cohalm, (comit. Târnava-mare) unde, precum se știe există deja un institut de al nostru „Economia“, capace a satisface în condiții multămitoare trebuințele de credit ale populațiunii.

„Cetatea“ este și ea una din fondările superflue, care-și datorește urzirea meschinelor interese personale. Fundatorii sunt, după informațiile ce le avem, protopopul din localitate și un tânăr malcontent, fost până acum angajat al „Economiei“ și câteva rudeni ale lor. Deci o întreprindere familiară, care cu neînsemnatul capital, ce a putut înjghebă, nicicând nu va ajunge o cetate a intereselor economice ale poporului nostru din Cohalm și jur.

„Lupșana“ noul institut de credit și de economii, ce s'a proiectat a se înființa în Lupșa (comit. Turda-Arieș) cu capital de K 20.000 și-a ținut adunarea generală de constituire la 23 crt.

CRONICA.

Direcțiunea „Solidarității“ este convocată la o ședință pe Duminecă, 30 Octomvrie a. c.

La ordinea zilei sunt mai multe obiecte de importanță în legătură cu societatea noastră de asigurare: stabilirea definitivă a textului prospectului de fondare, ce se va lansa în timp apropiat; stabilirea textului proiectului de statute etc.

Tezaurul public ungar. Situația tezaurului public ungar pe cvartalul al doilea al anului curent se prezintă mai favorabilă cu K 18.107.465·57 decât în acelaș period al anului expirat. După datele prezentate zilele acestea de ministrul de finanțe intratele au atins în cvartalul al doilea al anului acestuia cifra de K 329.009.430 72 — mai puțin cu K 7.396.147·30 ca în anul trecut — iar eșitele au fost de K 407.381.203·98 cu K 25.503.612·87 mai mici decât în perioda corăspunzătoare a anului trecut. De aici rezultă plusul de K 18.107.465·57 din anul acesta față cu anul anterior. La intrate cea mai mare scădere se observă la **dările directe** și anume K 15.246.661 — și la competențe K 6.058.618 —, ambele motivate cu starea de ex-lex din acest an. În schimb se prezintă la intrate: darea de consum cu un plus de K 4·6 mil., venitele la sare cu K 1 mil., la monetării de K 22 mil., la poșta K 1·4 mil. și la venitele căilor ferate un plus de K 44 milioane.

Eșitele arată plusuri față de anul expirat: la interesele datorilor de stat K 4·5 mil. și la datorii rezultate din preluarea căilor ferate austro-ungare de K 6·6 mil., cari plusuri de astfel sunt numai aparente

față de anul trecut, când sumele acestea s'au plătit numai în cvartalul al treilea. La ministerul de interne eșitele au fost cu K 2·8 milioane mai mari ca în acelaș pătrar al anului trecut și la monetării cu K 5·1 mil. Asemenea la căile ferate ungare eșitele au fost cu K 2·1 mil., iar la ministerul apărării țării cu K 0·5 mil. mai mari. În fine din comunicările ministerului de finanțe despre situația tezaurului public în pătrarul al doilea al anului curent se mai vede că, din banii publici s'au folosit pentru diverse scopuri următoarele sume: pentru diverse investiții la Căile ferate ungare K 4744,354·88, pentru căi ferate și fabricile de fier ale statului K 10.882,951·54, pentru case zidite pe cheltuiala statului pe sama muncitorilor K 1.770,621 62 și în fine pentru investiții în băile de cărbuni de peatră ale statului K 464,460·87.

Monetizare și circulația monetelor. În quart. III al anului curent s'au bătut numai 58,254 piese nouă à 2 fil. în valoare de K 1,165·08 fil. În circulație s'au pus din acestea 19,254 buc. și din piesele à 1 fil. bătute mai înainte 19,000 buc., în valoare totală de K 575·08 fil. În urma acesteia au fost în circulație până la finele sem. III al anului curent: 7.682 050 piese à K 5, 60.040,983 piese à K 1, 72.084,675 piese à 20 fil., 96.079 165 piese à 10 fil., 353.259,303 piese à 2 fil. și 77.607.010 piese à 1 fil., în total în valoare de K 130.317 340 86.

Producția mondială a cărbunelui. Timp de 35 de ani Anglia a produs jumătate din cărbunele necesar consumației lumii întregi, cam la vre-o 260 milioane tone pe an, dar astăzi nu mai produce nici sfertul.

Iată o tabelă a celor 5 țări, care produc mai mult cărbune, cât și consumația lor:

	Producția	Consumația
Statele-Unite	390 336,000	379.059.000
Anglia . .	263.074.000	177.745,000
Germania . .	146.507,000	129.735,000
Francia . .	36.654,000	54.327,000
Belgia . .	23.182,000	22 155,000

Din această tabelă se vede că Statele-Unite își consumă aproape întreaga producție, Anglia nu consumă decât vre-o două treimi, Germania are un excedent anual, precum și Belgia singură, Francia are nevoie să importeze vre-o 22 milioane de tone, adică mai mult decât jumătate a producției sale.

Din această tabelă se mai vede că Germania consumă mai mult decât Franța peste îndoită cantitate de cărbune.

Recolta anului curent în România. Serviciul statisticii generale de pe lângă ministerul de domenii a adunat și întocmit datele exacte asupra întregii recolte din anul acesta — dupăcum se știe una din cele mai bogate, din câte a avut România.

Iată datele serviciului statistic:

Recolta totală a grâului a fost de 39.031,793 hectolitri, sămănată pe o suprafață de 1.948 297 hectare, ceea ce revine o mijlocie de 20 hectolitri la ha.

Orzul a produs o recoltă de 10.345,932 hectolitri, sămănată pe o suprafață de 549,391 ha. Mijlocia a fost de 13·8 hectolitri la hectar.

Recolta ovășului s'a ridicat la 10.447,623 hectolitri pe o suprafață de 446.760 ha. Revine prin urmare o mijlocie de 234 hectolitri de hectar.

Săcara s'a cultivat pe 173 861 hectare și a produs 2.778,582 hl. adică o medie de 16 hl la hectar. Orz și orzoaică, cultivate pe 549 391 hectare, cu o producție totală de 10.375,932 hl. adică 18 8 la hectar.

Rapița a dat o recoltă de 1.385,295 hectolitri pe o suprafață de 95,981 ha. Mijlocia este deci de 144 hectolitri la hectar.

Inul a produs sămăntă 127,903 hectolitri. El a fost sămănat pe o suprafață de 13,402 ha. Mijlocia este deci de 9·5 hectolitri la hectar.

Acestea sunt evaluările exacte asupra produselor de mai sus.

Relativ la porumb, datele sunt cu aproximație. Ele ne arată că a dat o producție de 35 milioane hectolitri. Suprafețele recoltei au fost de 1.987,300 ha. Mijlocia este de 17·7 hectolitri la hectar.

Sumar.

Activitatea extraoficioasă a preoților și învățătorilor. — Presa și chestiunile noastre economice. — Cazul „Dunărenei”. — Raportul camerei de comerț și industrie din Brașov pe anul 1909. — Jurisdicțiune: Deciziuni curiale: Votarea absolutului. — Revista financiară: Situațiunea. — Societăți comerciale și financiare: „Cetatea”, „Lupșana”. — Cronică: Direcțiunea „Solidarității, Tezaurul public ungar, Monetizare și circulațiunea monetelor, Producția mondială a cărbunelui, Recolta anului curent în România. —

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 26 Octomvrie 1910.

	per 100 kg. vinde	
Grâu de Bănat	20·85—21·50	
„ „ Tisa	20·90—21·55	
„ „ Pesta	20·85—21·50	
„ „ Alba-reg.	20·80—21·40	
„ „ Bacica,	20·80—21·35	
Secară	15·15—15·50	
Orz	13·60—14·60	
Ovăș	16·30—17·10	
Porumb	13·20—13·40	
Rapiță,	—	
Slănină (clisă)	145—147—	
Untură de porc B.-Pesta	167—168—	

Bursa de București.

Cursul din 26 Octomvrie 1910.

	vinde	Lei
Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	103 ¹ / ₄	
„ „ „ 274 „ „ 1890, 4%	97 ¹ / ₂	
„ „ „ 180 „ „ 1898, 4%	93—	
„ „ seria A. și B. din 1905, 4%	91 ¹ / ₂	
„ „ convertită din 1905, 4%	—	
Obligațiile Credit. județian și comunal 5%	101·30	
Scrisuri fonciare rurale 5%	100·52	
„ „ „ 4%	89—	
„ „ „ urb București 5%	99·55	
„ „ „ „ Iași . . 5%	96 ¹ / ₄	

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 26 Octomvrie 1910.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	111-30	111-65
	" " Cor. " " "	91-60	91-90
4 1/2	" " " " " " " " "	80-80	81-50
—	Impr. cu premii à 100 fl. " "	230-50	230-—
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	159-25	155-—
3	Impr. p. regul. Porților de fier " "	76-25	76-50
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	99-75	100-50
4	" rurale ungare " " "	92-80	93-—
4	" " croato-slav. " " "	94-50	95-—
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc. de dare	93-—	93-20
4	" " " " Ian.-Iulie " " "	93-—	93-20
4-2	" " " " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	96-75	97-25
4-2	" " " " " " argint April-Oct. " " "	96-75	97-25
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	169-25	174-—
4	" " " " 1860 à fl. 100—	223-—	232-—
—	" " " " 1864 à fl. 100—	327-—	328-—
4	Renta austr. aur., scut. de dare	115-45	116-—
4	" " Cor. " " " " " " "	93-—	93-60
3 1/2	" " " " de invest. " " " " " " "	82-70	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	91-50	91-75
5	" " " " Viena	101-—	—
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	122-25	—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	93-65	95-50
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	95-10	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	99-60	99-60
4	" " " " 50 ani în coroane	99-75	99-75
4 1/2	Banca comerț. ung. Pesta în fl.	99-75	99-75
4	" " " " " " în cor.	92-75	93-—
4 1/2	Obl. com. banca ung. Pesta cu 10% premie	102-20	103-—
4	" " " " repl. 60 ani	93-—	93-—
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	92-50	92-75
4	Obl. com. " " " " " " în cor.	92-50	92-75
—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	109-—
4	Scris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	93-10	94-—
4 1/2	Banca hipotecară ungară în cor.	99-75	99-75
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	93-—	93-—
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	113-—
5	" " " " " " " " " " " " " " " " "	—	101-—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	—	99-—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiiu,	100-—	100-25
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	93-—	93-—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	100-—	100-—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu,	99-75	99-75
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	93-—	93-—
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	303-—	—
	1880 à fl. 100	—	—
3	Impr cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	283-50	—
	1889 à fl 100	—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot.	253-—	254-—
2	" " " " sârbesc à frs 100—	116-75	120-—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	305-—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	29-75	29-50
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	529-75	530-—
—	Buda, comuna à fl. 40—	—	—
—	Pálffy, à fl. 40—	285-—	285-—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	64-—	64-50
—	" " " " ungară, à fl. 5—	41-—	41-50
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	550-—	550-—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	13-40
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4—	—	20-—
F. Valute.			
	Galbini imper. pr. bucată	11-39	11-45
	20 franci aur	19-12	19-12
	20 marce aur	23-57	23-55
	Sovereigns pr bucată	24-09	—
	Ruble hârtie per bucată	2-55	2-56
	100 Marce hârtie	117-82	117-80
	100 franci hârtie	—	95-53
	100 lire hârtie	95-—	95-10
	100 lei hârtie	—	95-80

Contabilitate pentru popor.

— Concursul „Asociațiunii”. —

Nr. 438/1910.

„Asociațiunea” a primit dela d-l Dr. George Șimon, avocat în Aiud suma de 100 Cor. pentru a premia o carte de contabilitate scrisă pe înțelesul și pentru trebuințele poporului.

„Asociațiunea” dă deci la concurs acest

— premiu de 100 Cor. —

pentru cea mai bună

Contabilitate pentru popor

în următoarele condițiuni:

Lucrarea va trebui scrisă pe înțelesul poporului și va avea să cuprindă toate deslușirile necesare la purtarea socotelilor. În introducerea se va arăta importanța contabilității pentru popor. Lucrarea va cuprinde cam următoarele modele de registre: modele pentru inventar; model despre facerea bilanțului averii; ziar de casă; model de purtare a cărții principale; un model ușor pentru calcularea intereselor; registru pentru lucrători; evidența sămănăturilor, nutrețurilor ș. a.; evidența vitelor, a prășirii lor și a prețurilor lor; registru de muls și de vânzarea laptelui; evidența datoriilor și pretensiunilor și altele, pe cari autorii ce vor lua parte la concurs le vor găsi de potrivite și necesare.

Modelele de registre să fie simple și astfel compuse încât în caz de lipsă să poată servi pentru mai multe scopuri, adevă să se poată modifica după trebuință.

Autorii cari doresc a lua parte la acest concurs au să-și înainteze lucrările, însoțite de un plic încheis cu numele lor, până la 1 Aprilie 1911, biroului „Asociațiunii”, Sibiiu (Nagyszeben) Str. Șaguna Nr. 6.

Lucrarea premiată se va publica în „Biblioteca populară a Asociațiunii”, de aceea toate lucrările, cu modele cu tot, nu vor putea fi mai mari de 5 coale de tipar formatul numitei Bibliotecii.

Autorul lucrării premiate, ce va apărea în „Biblioteca populară a Asociațiunii”, va primi și onorarul de 25 Cor. de coală de tipar. Sibiiu, 15 Octomvrie 1910.

Ioșif Sterca Șuluțu, Oct. C. Tăslăuanu,
prezident. secretar.

